

TEKNIIKAN SANASTOKESKUS ■ CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI

TERMINFO

Kolmastoista vuosikerta • numero 3 • 1993

Alkuainesanasto

TERMINFO

Kolmastoista vuosikerta • numero 3 • 1993

Julkaisija: Tekniikan Sanastokeskus ry
Kustantaja: Painatuskeskus Oy
Päätoimittaja: Lari Kauppinen

Toimitusneuvosto:

Gustav Dahlberg
Marketta Fabritius
Jukka Ihanus
Pertti Laine
Juhani Siikala
Martti Tiula
Seija Tuovinen
Krista Varantola

Tilaukset:

Painatuskeskus, Lehtitilaukset
PL 516, 00101 Helsinki
puh. 90-566 0404

Tilaushinnat vuonna 1993

Kestotilaus 150 mk,
vuoden määräaikainen tilaus 165 mk.
Irtonumero 29 mk.
Ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
Vuonna 1993 Painatuskeskuksen
aikakauslehtien irtonumeroita myyvät:
Valtikka-kirjakaupat Helsingissä:
Annankatu 44 ja Eteläesplanadi 4
Valtikka-myyntipisteet:
Akateeminen Kirjakauppa
(Tampere, Oulu ja Lappeenranta),
Suomalainen Kirjakauppa
(Joensuu, Jyväskylä, Kuopio, Mikkeli
ja Rovaniemi),
Turun Kansallinen Kirjakauppa

Tilaaajarekisterin tietoja voidaan käyttää
suoramarkkinoinnissa.

Sisällys

Alkuainesanasto	3
LARI KAUPPINEN	
Summary	19
Termipalvelun kesäloma	19

Alkuainesanasto

LARI KAUPPINEN

Alkuaineiden nimitykset ovat usein peitollisia. Tarkistamatta on useinkin vaikea muistaa, kuinka kunkin alkuaineen melkein samanlaiset nimitykset kirjoitetaan eri kielissä. Myös varsinkin skandinaavisten kielten suvut aiheuttavat jatkuvasti ongelmia. Usein tällaisessa ongelmatilanteessa toivoisi, että kaikki alkuaineiden nimitykset erikielisine vastineineen olisi koottu yhteen.

Nyt toteutamme tämän toiveen. Olemme koonneet vakiintuneiden alkuaineiden nimitykset yhdellätoista kielellä. Lisäksi olemme koonneet liitteeksi ne latinankieliset nimitykset, jotka poikkeavat englanninkielisistä nimityksistä. Suomenkielisissä nimityksissä olemme saaneet apua *Suomen Kemian Seuralta* sekä apulaisprofessori *Risto Laitiselta* Oulun yliopiston kemian laitokselta. Ruotsinkielisissä nimityksissä meitä on auttanut jälleen *Tekniska nomenklaturcentralen*, norjankielisissä *Rådet for teknisk terminologi*.

Kahdessa alkuaineessa alkuaineen suomenkielinen nimitys sekaantuu usein yhdisteen nimitykseen. Ruotsin termiä *arsenik* samoin kuin sen englanninkielistä vastinetta *arsenic* käytetään pääasiassa alkuaineen As nimityksenä, mutta hyvin usein sitä käytetään myös yhdisteen As_2O_3 eli arseenitrioksidin triviaalinimenä. Suomessa alkuainetta kuitenkin kutsutaan *arseeniksi* ja *arsenikkia* käytetään pelkästään arseenitrioksidista; sekaannusten välttämiseksi on tietysti varmintä kutsua yhdistettä arseenitrioksidiksi.

Toinen helposti sekaantuva pari on *pii* ja *silikoni*. Ensimmäinen on alkuai-

neen, toinen on sitä sisältävän polymeerin nimitys. Sekaannuksen ensisijainen syy on selvästikin englanti, jossa nimitykset erottaa vain yksi kirjain: *piin* englanninkielinen vastine on *silicon*, *silikonin* vastine puolestaan *silicone*.

Neljän alkuaineen suomenkieliset nimitykset horjuvat puolestaan pitempien -ium-loppuisten ja lyhyempien -i-loppuisten välillä. *Alumiini* on jo yleiskielessä selvästi voittanut *aluminiumin* ja yksinomaistuu myös kemian erityiskielessä jatkuvasti. Vähitellen myös *vanadiini* on syrjäyttämässä *vanadiumin* ja *ruteeni* *ruteniumin*. Olemme ottaneet näistä pareista kummankin mukaan, mutta pitäneet lyhyempiä ensisijaisina. Myös parissa *niobium* ja *niobi* hyväksytään sekä lyhyempi että pitempi nimitys, mutta pitempää nimitystä on pidettävä ensisijaisena.

Sanastomme käsittelee vain jaksollisen järjestelmän 103 ensimmäistä alkuainetta, sillä alkuaineet 104:stä eteenpäin – ns. transaktinoidit – ovat kiistanalaisia, eikä esimerkiksi *International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC)* ole ottanut niiden nimityksiin vielä lopullista kantaa. Niinpä alkuaineesta 104 käytetään sekaisin amerikkalaisten antamaa nimitystä *rutherfordium* (lyhenne *Rf*), neuvostoliittolaisten antamaa nimitystä *kurtšovium* (*Ku*) sekä IUPACin antamaa väliaikaista nimitystä *unnilquadium* (*Unq*). Alkuaineesta 105 puolestaan käytetään nimityksiä *hahnium* (*Ha*), *nielsbohrium* (*Ns*), *bohrium* (*Bo*) ja *unnilpentium* (*Unp*). Palaamme transaktinoidien nimityksiin myöhemmin.

1 H
fi **vety**
sv väte *n*, hydrogen *n*
no hydrogen *n*
da brint *u*, hydrogen *n*
en hydrogen
de Wasserstoff *m*
fr hydrogène *m*
it idrogeno *m*
es hidrógeno *m*
ru водород
et vesinik

2 He
fi **helium**
sv helium *n*
no helium *n*
da helium *n*
en helium
de Helium *n*
fr hélium *m*
it elio *m*
es helio *m*
ru гелий
et heelium

3 Li
fi **litium**
sv litium *n*
no litium *n*
da lithium *n*
en lithium
de Lithium *n*
fr lithium *m*
it litio *m*
es litio *m*
ru ЛИТИЙ
et liitium

4 Be
fi **beryllium**
sv beryllium *n*
no beryllium *n*
da beryllium *n*
en beryllium
de Beryllium *n*
fr béryllium *m*
it berillio *m*
es berilio *m*
ru бериллий
et berüllium

5 B
fi **boori**
sv bor *u n*
no bor *n*
da bor *n*
en boron
de Bor *n*
fr bore *m*
it boro *m*
es boro *m*
ru бор
et boor

6 C
fi **hiili**
sv kol *n*
no karbon *n*
da kulstof *n*
en carbon
de Kohlenstoff *m*
fr carbone *m*
it carbonio *m*
es carbono *m*
ru углерод
et süsinik

7 N
fi **typpi**
sv kväve *n*, nitrogen *n*
no nitrogen *n*
da kvælstof *n*, nitrogen *n*
en nitrogen
de Stickstoff *m*
fr azote *m*, nitrogène *m*
it azoto *m*, nitrogeno *m*
es nitrógeno *m*
ru азот
et lämmastik

8 O
fi **happi**
sv syre *n*, oxygen *n*
no oksygen *n*
da ilt *u*, oxygen *n*
en oxygen
de Sauerstoff *m*
fr oxygène *m*
it ossigeno *m*
es oxígeno *m*
ru кислород
et hapnik

9 F
 fi **fluori**
 sv fluor *u*
 no fluor *u n*
 da fluor *n*
 en fluorine
 de Fluor *n*
 fr fluor *m*
 it fluoro *m*
 es flúor *m*
 ru фтор
 et fluor

10 Ne
 fi **neon**
 sv neon *n*
 no neon *n*
 da neon *n*
 en neon
 de Neon *n*
 fr néon *m*
 it neon *m*, neo *m*
 es neón *m*
 ru неон
 et neoon

11 Na
 fi **natrium**
 sv natrium *n*
 no natrium *n*
 da natrium *n*
 en sodium
 de Natrium *n*
 fr sodium *m*
 it sodio *m*
 es sodio *m*
 ru натрий
 et naatrium

12 Mg
 fi **magnesium**
 sv magnesium *n*
 no magnesium *n*
 da magnesium *n*
 en magnesium
 de Magnesium *n*
 fr magnésium *m*
 it magnesio *m*
 es magnesio *m*
 ru магний
 et magneesium

13 Al
 fi **alumiini, aluminium**
 sv aluminium *n*
 no aluminium *n*
 da aluminium *n*
 en aluminium, aluminum
 de Aluminium *n*
 fr aluminium *m*
 it alluminio *m*
 es aluminio *m*
 ru алюминий
 et alumiinium

14 Si
 fi **pii**; ei: silikoni
 sv kisel *u n*
 no silisium *n*
 da silicium *n*
 en silicon
 de Silicium *n*
 fr silicium *m*
 it silicio *m*
 es silicio *m*
 ru кремний
 et räni

15 P
 fi **fosfori**
 sv fosfor *u*
 no fosfor *u n*
 da fosfor *u n*
 en phosphorus
 de Phosphor *m*
 fr phosphore *m*
 it fosforo *m*
 es fósforo *m*
 ru фосфор
 et fosfor

16 S
 fi **rikki**
 sv svavel *n*
 no svovel *u n*
 da svovl *n*
 en sulfur, sulphur
 de Schwefel *m*
 fr soufre *m*
 it zolfo *m*
 es azufre *m*
 ru сера
 et väävel

17 Cl
fi **kloori**
sv klor *u*
no klor *n*
da klor *u n*
en chlorine
de Chlor *n*
fr chlore *m*
it cloro *m*
es cloro *m*
ru хлор
et kloor

18 Ar
fi **argon**
sv argon *n*
no argon *n*
da argon *n*
en argon
de Argon *n*
fr argon *m*
it argo *m*, argon *m*
es argón *m*
ru аргон
et argoon

19 K
fi **kalium**
sv kalium *n*
no kalium *n*
da kalium *n*
en potassium
de Kalium *n*
fr potassium *m*
it potassio *m*
es potasio *m*
ru калий
et kaalium

20 Ca
fi **kalsium**
sv kalcium *n*
no kalsium *n*
da kalcium *n*
en calcium
de Calcium *n*
fr calcium *m*
it calcio *m*
es calcio *m*
ru кальций
et kaltsium

21 Sc
fi **skandium**
sv skandium *n*
no scandium *n*
da scandium *n*
en scandium
de Scandium *n*
fr scandium *m*
it scandio *m*
es escandio *m*
ru скандий
et skandium

22 Ti
fi **titaani**
sv titan *u n*
no titan *n*
da titan *n*
en titanium
de Titan *n*
fr titane *m*
it titanio *m*
es titanio *m*
ru титан
et titaan

23 V
fi **vanadiini, vanadium**
sv vanadin *n u*
no vanadium *n*
da vanadium *n*
en vanadium
de Vanadium *n*
fr vanadium *m*
it vanadio *m*
es vanadio *m*
ru ванадий
et vanaadium

24 Cr
fi **kromi**
sv krom *u n*
no krom *n*
da krom *n*
en chromium
de Chrom *n*
fr chrome *m*
it cromo *m*
es cromo *m*
ru хром
et kroom

25 Mn
 fi **mangaani**
 sv mangan *n u*
 no mangan *n*
 da mangan *n*
 en manganese
 de Mangan *n*
 fr manganèse *m*
 it manganese *m*
 es manganeso *m*
 ru марганец
 et mangaan

26 Fe
 fi **rauta**
 sv järn *n*
 no jern *n*
 da jern *n*
 en iron
 de Eisen *n*
 fr fer *m*
 it ferro *m*
 es hierro *m*
 ru железо
 et raud

27 Co
 fi **koboltti**
 sv kobolt *u*
 no kobolt *u n*
 da kobolt *u n*
 en cobalt
 de Cobalt *n*, Kobalt *n*
 fr cobalt *m*
 it cobalto *m*
 es cobalto *m*
 ru кобальт
 et koobalt

28 Ni
 fi **nikkeli**
 sv nickel *u n*
 no nikkel *u n*
 da nikkel *n*
 en nickel
 de Nickel *n*
 fr nickel *m*
 it nichel *m*, nichelio *m*
 es níquel *m*
 ru никель *m*
 et nikkel

29 Cu
 fi **kupari**
 sv koppar *u*
 no kobber *n*, kopper *n*
 da kobber *n*
 en copper
 de Kupfer *n*
 fr cuivre *m*
 it rame *m*
 es cobre *m*
 ru медь *f*
 et vask

30 Zn
 fi **sinkki**
 sv zink *u*
 no sink *u n*
 da zink *u n*
 en zinc
 de Zink *n*
 fr zinc *m*
 it zinco *m*
 es cinc *m*
 ru цинк
 et tsink

31 Ga
 fi **gallium**
 sv gallium *n*
 no gallium *n*
 da gallium *n*
 en gallium
 de Gallium *n*
 fr gallium *m*
 it gallio *m*
 es galio *m*
 ru галлий
 et gallium

32 Ge
 fi **germanium**
 sv germanium *n*
 no germanium *n*
 da germanium *n*
 en germanium
 de Germanium *n*
 fr germanium *m*
 it germanio *m*
 es germanio *m*
 ru германий
 et germaanidium

33 As
 fi **arseeni**; ei: arsenikki
 sv arsenik *u*
 no arsen *n*
 da arsen *n*
 en arsenic
 de Arsen *n*
 fr arsenic *m*
 it arsenico *m*
 es arsénico *m*
 ru мышьяк
 et arseen

34 Se
 fi **seleeni**
 sv selen *u n*
 no selen *n*
 da selen *n*
 en selenium
 de Selen *n*
 fr sélénium *m*
 it selenio *m*
 es selenio *m*
 ru селен
 et seleen

35 Br
 fi **bromi**
 sv brom *u*
 no brom *n*
 da brom *n*
 en bromine
 de Brom *n*
 fr brome *m*
 it bromo *m*
 es bromo *m*
 ru бром
 et broom

36 Kr
 fi **krypton**
 sv krypton *n*
 no krypton *n*
 da krypton *n*
 en krypton
 de Krypton *n*
 fr krypton *m*, crypton *m*
 it cripto *m*, cripton *m*
 es criptón *m*
 ru криптон
 et krüptoon

37 Rb
 fi **rubidium**
 sv rubidium *n*
 no rubidium *n*
 da rubidium *n*
 en rubidium
 de Rubidium *n*
 fr rubidium *m*
 it rubidio *m*
 es rubidio *m*
 ru рубидий
 et rubiidium

38 Sr
 fi **strontium**
 sv strontium *n*
 no strontium *n*
 da strontium *n*
 en strontium
 de Strontium *n*
 fr strontium *m*
 it stronzio *m*
 es estroncio *m*
 ru стронций
 et strontsium

39 Y
 fi **yttrium**
 sv yttrium *n*
 no yttrium *n*
 da yttrium *n*
 en yttrium
 de Yttrium *n*
 fr yttrium *m*
 it ittrio *m*
 es itrio *m*
 ru иттрий
 et ütrium

40 Zr
 fi **zirkonium**; ei: sirkonium
 sv zirkonium *n*
 no zirkonium *n*
 da zirconium *n*
 en zirconium
 de Zirconium *n*, Zirkonium *n*
 fr zirconium *m*
 it zirconio *m*
 es circonio *m*
 ru цирконий
 et tsirkoonium

41 Nb
fi **niobium, niobi**
sv niob *u*
no niob *n*
da niobium *n*
en niobium
de Niob *n*
fr niobium *m*
it niobio *m*
es niobio *m*
ru ниобий
et niobium

42 Mo
fi **molybdeeni**
sv molybden *n u*
no molybden *n*
da molybdæn *n*
en molybdenum
de Molybdän *n*
fr molybdène *m*
it molibdeno *m*
es molibdeno *m*
ru молибден
et molübdeen

43 Tc
fi **teknetium**
sv teknetium *n*
no technetium *n*
da technetium *n*
en technetium
de Technetium *n*
fr technétium *m*
it tecnezio *m*
es tecnecio *m*
ru технеций
et tehneesium

44 Ru
fi **ruteeni, rutenium**
sv rutenium *n*
no ruthenium *n*
da ruthenium *n*
en ruthenium
de Ruthenium *n*
fr ruthénium *m*
it rutenio *m*
es rutenio *m*
ru рутений
et ruteenium

45 Rh
fi **rodium**
sv rodium *n*
no rhodium *n*
da rhodium *n*
en rhodium
de Rhodium *n*
fr rhodium *m*
it rodio *m*
es rodio *m*
ru родий
et roodium

46 Pd
fi **palladium**
sv palladium *n*
no palladium *n*
da palladium *n*
en palladium
de Palladium *n*
fr palladium *m*
it palladio *m*
es paladio *m*
ru палладий
et pallaadium

47 Ag
fi **hopea**
sv silver *n*
no sølv *n*
da sølv *n*
en silver
de Silber *n*
fr argent *m*
it argento *m*
es plata *f*
ru серебро
et hõbe

48 Cd
fi **kadmium**
sv kadmium *n*
no kadmium *n*
da kadmium *n*
en cadmium
de Cadmium *n*
fr cadmium *m*
it cadmio *m*
es cadmio *m*
ru кадмий
et kaadmium

49 In
 fi **indium**
 sv indium *n*
 no indium *n*
 da indium *n*
 en indium
 de Indium *n*
 fr indium *m*
 it indio *m*
 es indio *m*
 ru индий
 et indium

50 Sn
 fi **tina**
 sv tenn *n*
 no tinn *n*
 da tin *n*
 en tin
 de Zinn *n*
 fr étain *m*
 it stagno *m*
 es estaño *m*
 ru олово
 et tina

51 Sb
 fi **antimoni**
 sv antimon *n u*
 no antimon *n*
 da antimon *n*
 en antimony
 de Antimon *n*
 fr antimoine *m*
 it antimonio *m*
 es antimonio *m*
 ru сурьма
 et antimon

52 Te
 fi **telluuri**
 sv tellur *u n*
 no tellur *n*
 da tellur *u*
 en tellurium
 de Tellur *n*
 fr tellure *m*
 it tellurio *m*
 es telurio *m*
 ru теллур
 et telluur

53 I
 fi **jodi**
 sv jod *u*
 no jod *u n*
 da jod *u n*
 en iodine
 de Iod *n*, Jod *n*
 fr iode *m*
 it iodio *m*
 es yodo *m*
 ru иод, йод
 et jood

54 Xe
 fi **kseenon**
 sv xenon *n*
 no xenon *n*
 da xenon *n*
 en xenon
 de Xenon *n*
 fr xénon *m*
 it xeno *m*, xenon *m*
 es xenón *m*
 ru ксенон
 et ksenoon

55 Cs
 fi **cesium**
 sv cesium *n*
 no cesium *n*
 da cæsium *n*
 en cesium, caesium
 de Cäsium *n*, Caesium *n*
 fr césium *m*, cæsium *m*
 it cesio *m*
 es cesio *m*
 ru цезий
 et tseesium

56 Ba
 fi **barium**
 sv barium *n*
 no barium *n*
 da barium *n*
 en barium
 de Barium *n*
 fr baryum *m*
 it bario *m*
 es bario *m*
 ru барий
 et baarium

57 La
 fi **lantaani**
 sv lantan *n u*
 no lantan *n*
 da lanthan *n*
 en lanthanum
 de Lanthan *n*
 fr lanthane *m*
 it lantanio *m*
 es lantano *m*
 ru лантан
 et lantaan

58 Ce
 fi **cerium**
 sv cerium *n*
 no cerium *n*
 da cerium *n*
 en cerium
 de Cer *n*
 fr cérium *m*
 it cerio *m*
 es cerio *m*
 ru церий
 et tseerium

59 Pr
 fi **praseodyymi**
 sv praseodym *n*
 no praseodym *n*
 da praseodym *n*
 en praseodymium
 de Praseodym *n*
 fr praséodyme *m*
 it praseodimio *m*
 es praseodimio *m*
 ru празеодим
 et praseodüüm

60 Nd
 fi **neodyymi**
 sv neodym *n*
 no neodym *n*
 da neodym *n*
 en neodymium
 de Neodym *n*
 fr néodyme *m*
 it neodimio *m*
 es neodimio *m*
 ru неодим
 et neodüüm

61 Pm
 fi **prometium**; ei: prometeum
 sv prometium *n*
 no promethium *n*
 da promethium *n*
 en promethium, prometheum
 de Promethium *n*
 fr prométhéum *m*, prométhium *m*
 it prometeo *m*
 es prometio *m*
 ru прометий
 et promeetium

62 Sm
 fi **samarium**
 sv samarium *n*
 no samarium *n*
 da samarium *n*
 en samarium
 de Samarium *n*
 fr samarium *m*
 it samario *m*
 es samario *m*
 ru самарий
 et samaarium

63 Eu
 fi **europium**
 sv europium *n*
 no europium *n*
 da europium *n*
 en europium
 de Europium *n*
 fr europium *m*
 it europio *m*
 es europio *m*
 ru европий
 et euroorium

64 Gd
 fi **gadolinium**
 sv gadolinium *n*
 no gadolinium *n*
 da gadolinium *n*
 en gadolinium
 de Gadolinium *n*
 fr gadolinium *m*
 it gadolinio *m*
 es gadolinio *m*
 ru гадолиний
 et gadoliinium

65 Tb
fi **terbium**
sv *terbium n*
no *terbium n*
da *terbium n*
en *terbium*
de *Terbium n*
fr *terbium m*
it *terbio m*
es *terbio m*
ru *тербий*
et *terbium*

66 Dy
fi **dysprosium**
sv *dysprosium n*
no *dysprosium n*
da *dysprosium n*
en *dysprosium*
de *Dysprosium n*
fr *dysprosium m*
it *disproso m*
es *disproso m*
ru *диспрозий*
et *düsprosium*

67 Ho
fi **holmium**
sv *holmium n*
no *holmium n*
da *holmium n*
en *holmium*
de *Holmium n*
fr *holmium m*
it *olmio m*
es *holmio m*
ru *гольмий*
et *holmium*

68 Er
fi **erbium**
sv *erbium n*
no *erbium n*
da *erbium n*
en *erbium*
de *Erbium n*
fr *erbium m*
it *erbio m*
es *erbio m*
ru *эрбий*
et *erbium*

69 Tm
fi **tulium**
sv *tulium n*
no *thulium n*
da *thulium n*
en *thulium*
de *Thulium n*
fr *thulium m*
it *tulio m*
es *tulio m*
ru *тулий*
et *tuulium*

70 Yb
fi **ytterbium**
sv *ytterbium n*
no *ytterbium n*
da *ytterbium n*
en *ytterbium*
de *Ytterbium n*
fr *ytterbium m*
it *itterbio m*
es *iterbio m*
ru *иттербий*
et *üterbium*

71 Lu
fi **lutetium**
sv *lutetium n*
no *lutetium n*
da *lutetium n*
en *lutetium, lutecium*
de *Lutetium n*
fr *lutétium m, lutécium m*
it *lutezio m*
es *lutecio m*
ru *лютеций*
et *luteetsium*

72 Hf
fi **hafnium**
sv *hafnium n*
no *hafnium n*
da *hafnium n*
en *hafnium*
de *Hafnium n*
fr *hafnium m*
it *afnio m*
es *hafnio m*
ru *гафний*
et *hafnium*

73 Ta
fi **tantaali**
sv tantal *u n*
no tantal *n*
da tantal *n*
en tantalum
de Tantal *n*
fr tantale *m*
it tantalio *m*
es tantalio *m*
ru тантал
et tantaal

74 W
fi **volframi**
sv volfram *u n*
no wolfram *n*
da wolfram *n*
en tungsten
de Wolfram *n*
fr tungstène *m*
it tungsteno *m*
es tungsteno *m*
ru вольфрам
et volfram

75 Re
fi **renium**
sv rhenium *n*
no rhenium *n*
da rhenium *n*
en rhenium
de Rhenium *n*
fr rhénium *m*
it renio *m*
es renio *m*
ru рений
et reenium

76 Os
fi **osmium**
sv osmium *n*
no osmium *n*
da osmium *n*
en osmium
de Osmium *n*
fr osmium *m*
it osmio *m*
es osmio *m*
ru осмий
et osmium

77 Ir
fi **iridium**
sv iridium *n*
no iridium *n*
da iridium *n*
en iridium
de Iridium *n*
fr iridium *m*
it iridio *m*
es iridio *m*
ru иридий
et iridium

78 Pt
fi **platina**
sv platina *u*
no platina *n*
da platin *n*
en platinum
de Platin *n*
fr platine *m*
it platino *m*
es platino *m*
ru платина
et plaatina

79 Au
fi **kulta**
sv guld *n*
no gull *n*
da guld *n*
en gold
de Gold *n*
fr or *m*
it oro *m*
es oro *m*
ru золото
et kuld

80 Hg
fi **elohopea**
sv kvicksilver *n*
no kvikksølv *n*
da kviksølv *n*
en mercury
de Quecksilber *n*
fr mercure *m*
it mercurio *m*
es mercurio *m*
ru ртуть *f*
et elavhøbe

81 Tl
 fi **tallium**
 sv tallium *n*
 no thallium *n*
 da thallium *n*
 en thallium
 de Thallium *n*
 fr thallium *m*
 it tallio *m*
 es talio *m*
 ru таллий
 et tallium

82 Pb
 fi **lyijy**
 sv bly *n*
 no bly *n*
 da bly *n*
 en lead
 de Blei *n*
 fr plomb *m*
 it piombo *m*
 es plomo *m*
 ru свинец
 et plii

83 Bi
 fi **vismutti**
 sv vismut *u*
 no vismut *u n*
 da vismut *u*
 en bismuth
 de Bismut *n*, Wismut *n*
 fr bismuth *m*
 it bismuto *m*
 es bismuto *m*
 ru висмут
 et vismut

84 Po
 fi **polonium**
 sv polonium *n*
 no polonium *n*
 da polonium *n*
 en polonium
 de Polonium *n*
 fr polonium *m*
 it polonio *m*
 es polonio *m*
 ru полоний
 et polonium

85 At
 fi **astatiini**; ei: astaatti
 sv astat *u*
 no astat *n*
 da astat *n*
 en astatine
 de Astat *n*
 fr astate *m*
 it astatato *m*
 es ástatato *m*
 ru астат
 et astaati

86 Rn
 fi **radon**
 sv radon *n u*
 no radon *n*
 da radon *n*
 en radon
 de Radon *n*
 fr radon *m*
 it radon *m*
 es radón *m*
 ru радон
 et radoon

87 Fr
 fi **frankium**
 sv francium *n*
 no francium *n*
 da francium *n*
 en francium
 de Francium *n*
 fr francium *m*
 it francio *m*
 es francio *m*
 ru франций
 et frantsium

88 Ra
 fi **radium**
 sv radium *n*
 no radium *n*
 da radium *n*
 en radium
 de Radium *n*
 fr radium *m*
 it radio *m*
 es radio *m*
 ru радий
 et raadium

89 Ac
 fi **aktinium**
 sv aktinium *n*
 no actinium *n*
 da actinium *n*
 en actinium
 de Actinium *n*
 fr actinium *m*
 it attinio *m*
 es actinio *m*
 ru актиний
 et aktiinium

90 Th
 fi **torium**
 sv torium *n*
 no thorium *n*
 da thorium *n*
 en thorium
 de Thorium *n*
 fr thorium *m*
 it torio *m*
 es torio *m*
 ru торий
 et toorium

91 Pa
 fi **protaktinium**
 sv protaktinium *n*
 no protactinium *n*
 da protactinium *n*
 en protactinium, protoactinium
 de Protactinium *n*
 fr protactinium *m*
 it protoattinio *m*
 es protactinio *m*
 ru протактиний
 et protaktiinium

92 U
 fi **uraani**
 sv uran *n u*
 no uran *n*
 da uran *n*
 en uranium
 de Uran *n*
 fr uranium *m*
 it uranio *m*
 es uranio *m*
 ru уран
 et uraan

93 Np
 fi **neptunium**
 sv neptunium *n*
 no neptunium *n*
 da neptunium *n*
 en neptunium
 de Neptunium *n*
 fr neptunium *m*
 it nettunio *m*
 es neptunio *m*
 ru нептуний
 et neptuunium

94 Pu
 fi **plutonium**
 sv plutonium *n*
 no plutonium *n*
 da plutonium *n*
 en plutonium
 de Plutonium *n*
 fr plutonium *m*
 it plutonio *m*
 es plutonio *m*
 ru плутоний
 et plutoonium

95 Am
 fi **amerikium**
 sv americium *n*
 no americium *n*
 da americium *n*
 en americium
 de Americium *n*
 fr américium *m*
 it americio *m*
 es americio *m*
 ru америций
 et ameriitsium

96 Cm
 fi **curium**
 sv curium *n*
 no curium *n*
 da curium *n*
 en curium
 de Curium *n*
 fr curium *m*
 it curio *m*
 es curio *m*
 ru кюрий
 et kuurium

97 Bk
 fi **berkelium**
 sv berkelium *n*
 no berkelium *n*
 da berkelium *n*
 en berkelium
 de Berkelium *n*
 fr berkélium *m*
 it berkelio *m*
 es berquelio *m*
 ru берклий
 et berkeelium

98 Cf
 fi **kalifornium**
 sv californium *n*
 no californium *n*
 da californium *n*
 en californium
 de Californium *n*
 fr californium *m*
 it californio *m*
 es californio *m*
 ru калифорний
 et kalifornium

99 Es
 fi **einsteinium**
 sv einsteinium *n*
 no einsteinium *n*
 da einsteinium *n*
 en einsteinium
 de Einsteinium *n*
 fr einsteinium *m*
 it einsteinio *m*
 es einstenio *m*
 ru эйнштейний
 et einsteinium

100 Fm
 fi **fermium**
 sv fermium *n*
 no fermium *n*
 da fermium *n*
 en fermium
 de Fermium *n*
 fr fermium *m*
 it fermio *m*
 es fermio *m*
 ru фермий
 et fermium

101 Md
 fi **mendelevium**
 sv mendelevium *n*
 no mendelevium *n*
 da mendelevium *n*
 en mendelevium
 de Mendeleevium *n*
 fr mendélévium *m*
 it mendelevio *m*
 es mendelevio *m*
 ru менделевий
 et mendeleevium

102 No
 fi **nobelium**
 sv nobelium *n*
 no nobelium *n*
 da nobelium *n*
 en nobelium
 de Nobelium *n*
 fr nobélium *m*
 it nobelio *m*
 es nobelio *m*
 ru нобелий
 et nobeelium

103 Lr
 fi **lawrencium**
 sv lawrencium *n*
 no lawrencium *n*
 da lawrencium *n*
 en lawrencium
 de Lawrencium *n*
 fr lawrencium *m*
 it laurenzio *m*, lorenzo *m*
 es laurencio *m*
 ru лоуренсий
 et lavrentsium

Suomenkielinen hakemisto

Suosittelvat termit on lihavoitu.

aktinium	89
alumiini	13
aluminium	13
amerikium	95
antimoni	51
argon	18
arseeni	33
arsenikki	33

astaatti	85	neodyymi	60
astatiini	85	neon	10
barium	56	neptunium	93
berkelium	97	nikkeli	28
beryllium	4	niobi	41
boori	5	niobium	41
bromi	35	nobelium	102
cerium	58	osmium	76
cesium	55	palladium	46
curium	96	pii	14
dysprosium	66	platina	78
einsteinium	99	plutonium	94
elohopea	80	polonium	84
erbium	68	praseodyymi	59
europium	63	prometeum	61
fermium	100	prometium	61
fluori	9	protaktinium	91
fosfori	15	radium	88
frankium	87	radon	86
gadolinium	64	rauta	26
gallium	31	renium	75
germanium	32	rikki	16
hafnium	72	rodium	45
happi	8	rubidium	37
helium	2	ruteeni	44
hiili	6	rutenium	44
holmium	67	samarium	62
hopea	47	seleeni	34
indium	49	silikoni	14
iridium	77	sinkki	30
jodi	53	sirkonium	40
kadmium	48	skandium	21
kalifornium	98	strontium	38
kalium	19	tallium	81
kalsium	20	tantaali	73
kloori	17	teknidium	43
koboltti	27	telluuri	52
kromi	24	terbium	65
krypton	36	tina	50
ksenon	54	titaani	22
kulta	79	torium	90
kupari	29	tulium	69
lantaani	57	typpi	7
lawrencium	103	uraani	92
litium	3	vanadiini	23
lutetium	71	vanadium	23
lyijy	82	vety	1
magnesium	12	vismutti	83
mangaani	25	volframi	74
mendelevium	101	ytterbium	70
molybdeeni	42	yttrium	39
natrium	11	zirkonium	40

Tunnuksenmukainen hakemisto

Ac	89	Er	68	Mn	25	Ru	44
Ag	47	Es	99	Mo	42	S	16
Al	13	Eu	63	N	7	Sb	51
Am	95	F	9	Na	11	Sc	21
Ar	18	Fe	26	Nb	41	Se	34
As	33	Fm	100	Nd	60	Si	14
At	85	Fr	87	Ne	10	Sm	62
Au	79	Ga	31	Ni	28	Sn	50
B	5	Gd	64	No	102	Sr	38
Ba	56	Ge	32	Np	93	Ta	73
Be	4	H	1	O	8	Tb	65
Bi	83	He	2	Os	76	Tc	43
Bk	97	Hf	72	P	15	Te	52
Br	35	Hg	80	Pa	91	Th	90
C	6	Ho	67	Pb	82	Ti	22
Ca	20	I	53	Pd	46	Tl	81
Cd	48	In	49	Pm	61	Tm	69
Ce	58	Ir	77	Po	84	U	92
Cf	98	K	19	Pr	59	V	23
Cl	17	Kr	36	Pt	78	W	74
Cm	96	La	57	Pu	94	Xe	54
Co	27	Li	3	Ra	88	Y	39
Cr	24	Lr	103	Rb	37	Yb	70
Cs	55	Lu	71	Re	75	Zn	30
Cu	29	Md	101	Rh	45	Zr	40
Dy	66	Mg	12	Rn	86		

Latinankieliset nimitykset

Suurin osa alkuaineiden latinankielisistä nimityksistä ovat samoja kuin niiden nimitykset esimerkiksi englannin kielessä. Seuraavien 29 alkuaineen latinankieliset nimitykset poikkeavat englanninkielisistä:

1	hydrogenium
6	carbo, carboneum
7	nitrogenium
8	oxygenium
9	fluorum
11	natrium
14	silicium
17	chlorum
19	kalium
25	manganium
26	ferrum

27	cobaltum
28	niccolum
29	cuprum
30	zincum
33	arsenicum
35	bromum
42	molybdaenum
47	argentum
50	stannum
51	stibium
53	jodum
55	caesium
74	wolframium
79	aurum
80	hydrargyrum, mercurium
82	plumbum
83	bismutum
85	astatin

1 H	ALKUAINIEN JAKSOLLINEN JÄRJESTELMÄ																2 He	
3 Li	4 Be											5 B	6 C	7 N	8 O	9 F	10 Ne	
11 Na	12 Mg											13 Al	14 Si	15 P	16 S	17 Cl	18 Ar	
19 K	20 Ca	21 Sc	22 Ti	23 V	24 Cr	25 Mn	26 Fe	27 Co	28 Ni	29 Cu	30 Zn	31 Ga	32 Ge	33 As	34 Se	35 Br	36 Kr	
37 Rb	38 Sr	39 Y	40 Zr	41 Nb	42 Mo	43 Tc	44 Ru	45 Rh	46 Pd	47 Ag	48 Cd	49 In	50 Sn	51 Sb	52 Te	53 I	54 Xe	
55 Cs	56 Ba			72 Hf	73 Ta	74 W	75 Re	76 Os	77 Ir	78 Pt	79 Au	80 Hg	81 Tl	82 Pb	83 Bi	84 Po	85 At	86 Rn
87 Fr	88 Ra																	
		57 La	58 Ce	59 Pr	60 Nd	61 Pm	62 Sm	63 Eu	64 Gd	65 Tb	66 Dy	67 Ho	68 Er	69 Tm	70 Yb	71 Lu		
		89 Ac	90 Th	91 Pa	92 U	93 Np	94 Pu	95 Am	96 Cm	97 Bk	98 Cf	99 Es	100 Fm	101 Md	102 No	103 Lr		

Summary

The names of elements may be deceptive. It is often rather difficult to remember the correct spelling in a given language when the differences between languages are minimal. The gender of the names of elements in Scandinavian languages, for example, also tend to pose problems.

To alleviate the difficulties, we have compiled a vocabulary of the established names of elements in eleven languages with an additional list of Latin names which differ from the English ones. Only the first 103 elements of the periodic table have been included in the vocabulary as the names of elements from number 104 onwards – transactinoids – are under dispute, and the *Inter-*

national Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) has not taken a definite stand yet. Thus, the element number 104, for example, has a different name given by Americans, Russians and the IUPAC. The names of transactinoids will be handled later on.

Termipalvelun kesäloma

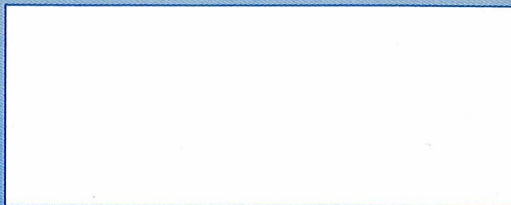
Tekniikan Sanastokeskuksen termipalvelu on kesälomien takia suljettuna 2.–27. elokuuta.

TSKs termtjänst är stängd från den 2 augusti till den 27 augusti pga sommaresemester.

The phone-in term service of TSK will be closed from 2 August to 27 August due to summer holidays.

00430/14

TEKNIKAN SANASTOKESKUS RY (TSK) CENTRALEN FÖR TEKNISK TERMINOLOGI RF

TSK:n ensisijaisena tehtävänä on saada aikaan suomen- ja ruotsinkielisiä tekniikan alojen sanastoja.

TSK on perustettu 1974, ja sen jäsenenä on teollisuus- ja liikelaitoksia, käännöstoimistoja ja aatteellisia yhdistyksiä.

TSK toimii yhteistyössä Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kanssa.

TSK:n sanastotyön päämuotoja ovat osallistuminen sanastoryhmien työskentelyyn, sanastoluettelot, termipankki ja termipalvelu.

TSK julkaisee erikoisalojen sanastoja ja sanaluetteloita. Nämä tallennetaan myös suoraikäyttöiseen termipankkiin TEPAan.

TSK:n kirjastossa on tekniikan ja lähialojen sanastoja, käsikirjoituksia, yritysten ja laitteiden sanastoja sekä koti- ja ulkomaisia sanastostandardeja.

TOIMISTO JA KIRJASTO:

Albertinkatu 23 A 12
00120 Helsinki
puh. (90) 608 996
Avoinna ma—pe 8.00—16.00

Termipalvelu
fax (90) 608 859

Jäsenten termipalvelu
puh. (90) 608 876

ISSN 0358-7517

